
OT SPORTI MAXSUS KIYIMLARINI ISHLAB CHIQRADIGAN BRENDLAR FAOLIYATI TAHLILI QILISH

*Po'latova Saboxat Usmonovna
Musayeva Lobar Sayfullayevna
Barnoyeva Shahnoza Zafarovna
Buxoro muhandislik-texnologiya instituti
lobar.musayeva.97@mail.ru*

Annotatsiya. *Chavandozning muhim elementlaridan biri - kiyimga e'tibor qaratiladi. Ot sportida qo'llaniladigan kiyimning xususiyatlari, kamchiliklari va ularni bartaraf etish yo'llari, shuningdek, chavandozning ehtiyojlariga yo'naltirilgan dizaynni ishlab chiqish va ot sporti kiyimlarini ishlab chiqaradigan brendlar faoliyati va yaratishda hisobga olinishi kerak bo'lgan asosiy xususiyatlar keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *ot sporti, kiyim, kiyim xususiyatlari, chavandoz.*

Аннотация. *Одним из важных элементов райдера является одежда. Классификация одежды, используемой в конном спорте, ее недостатки и пути их преодоления, а также основные особенности, которые следует учитывать при разработке дизайна, ориентированного на потребности всадника и вида деятельности, и создании брендов, выпускающих конную одежду. представлена спортивная одежда.*

Ключевые слова: *конный спорт, одежда, классификация одежды, всадник.*

Abstract. *One of the important elements of the rider is the clothing. Classification of clothing used in equestrian sports, its shortcomings and ways to overcome them, as well as the main features that should be taken into account in the development of design oriented to the needs of the rider and the activities and creation of brands that produce equestrian sports clothing are presented.*

Keyword: *horse sports, clothing, clothing classification, rider.*

Kirish. Sport liboslari XIX asrda paydo bo'lgan va o'shu vaqtdan beri ko'plab rivojlanish bosqichidan o'tib, bugungi kunda tadqiqot mavzusi, jahon marketingi ustuni va dunyo modasi trendiga aylandi. Ilgari sport o'yinlari hech qanday maxsus jihozlar bilan ta'minlanmagan, o'yin sifatida qaralgan. Sportchilar uchun maxsus kiyimlar ishlab chiqarilmagan. Shuning uchun har kim o'z imkoniyatidan kelib chiqib, sharoitini shunga moslashtirgan.

Adabiyotlar tahlili. Shunday qilib, qulay kiyim faol hayot tarzi uchun zarur ekanligi qachondan paydo bo'lgan degan savol paydo bo'ladi. Bu tarix eng qadimgi sivilizatsiya davrida, jismoniy mashqlar, o'yinlar va ko'ngilxushliklar uchun harakatni cheklamaydigan qulay kiyimga e'tibor berilgan lahzadan boshlangan. Yil sayin bunday kiyimlar rivojlanib, takomillashib bordi, matolar, texnologiyalar va dizaynlar o'zgarib bordi. Asta-sekin, sport kiyimlari shaklini yaratuvchilar o'zlarining brend nomlarini o'ylab topdilar va dunyo bo'ylab filiallarini ochishni boshladilar. Biroq, Britaniya hali ham zamonaviy sport kiyimlari vatani hisoblanadi. O'sha paytlarda ot sporti va ovchilik uchun maxsus uskunalarni yaratishga birinchi harakatlar o'sha davlatda boshlangan.

Ot sporti kiyimining asosiy maqsadi chavandozni egarda qo'llab-quvvatlash, shuningdek, otni boshqarishni yaxshilashdir. Ot sporti modellari odatda ishqalanishga bardoshli va harakatni cheklamaydigan qilib matolardan ishlab chiqariladi, shunda chavandoz ot ustida mashqlar bajarganda ot va chavandoz o'rtasida hech qanday to'sqinliklar yuzaga kelmaydi.

Natijalar. Chavandozning jihozlariga ham ma'lum talablar qo'yildi - u dushman qurollaridan himoya vazifasini o'tashi va chavandozga otni erkin boshqarishiga imkon berishi kerak. Bizning davrimizda texnologik taraqqiyot otlarni chetga surdi, ammo odamlar hozir ham ularsiz ish faoliyatini qila olmaydilar. Bu hayvonlar sportda juda faol foydalaniladi. Ippodromlarda poyga va yugurish sinovlari juda mashhur. Ot sporti otlarning kuchi va nafisligini, odamlar bilan o'zaro tushunish muloqotini namoyish etadi.

Ot sporti - bu umumiy tushuncha bo'lib, u otlar yordamida sport o'yinlarini anglatadi. Chavandoz otga minganda otning harakati bilan faol munosabatda bo'ladi. Ot chavandozning vaznini siljitish, sonlarini siqish va jilovini bo'shatish yoki mahkamlash orqali boshqariladi. Chavandozning ovozi ham otning harakatiga ta'sir qilishi mumkin, ammo barcha ot sportlari bunga imkon bermaydi. Chavandozning kiyimi nafaqat uning uchun tana himoyasi va nazorat qilish vositasi sifatida, balki otning o'zi uchun ham muhimdir - ular unga shikast yetkazmasligi, unga yuborilgan buyruqlarni to'g'ri tushunishga xalaqit bermasligi kerak.

Chavandoz kiyimi qalin va harakatni cheklaydigan bo'lmasligi kerak. Kiyimning materiali elektr o'tkazuvchanlikka ega bo'lmasligi kerak. Ot sporti kiyimlari bir nechta maqsadlarga javob berishi kerak: xavfsizlik, chunki mohiyatan bu chavandoz uchun ish kiyimi; chavandoz va ot o'rtasidagi yaqinroq aloqani targ'ib qiladi, chunki tana asosiy boshqaruv vositasidir; estetik go'zallik - barcha musobaqalarda chavandozning qisman ko'rsatkichidir. Noto'g'ri kiyingan sportchilar musobaqada qatnashish huquqidan mahrum qilinishi mumkin. Chavandozning tanasidagi kiyim juda qulay bo'lishi kerak, tanadagi harakatlarni kiyim

cheklamasligi kerak. Biroq, harakat erkinligi uchun kiyim va tana o'rtasida kichik bo'shliq bo'lishi kerak, aks holda, harakatlanayotganda, kiyim tanani ishqalaydi. Ot sporti kiyimlari kundalik kiyim uchun maqbul kiyim deb hisoblanmasa-da, bir nechta ishlab chiqaruvchilar zamonaviy tendensiyalar asosida chavandozlar kiyimlarining turli assortimentlarini yaratib xaridorlarning auditoriyasini yanada kengaytirmoqda. Bunga misol sifatida bir nechta brendlarni o'rganamiz.

Muhokama. Norvegiyaning Kingsland brendi o'zining ajoyib, ammo amaliy kiyimlari bilan mashhur bo'lib, klassik ot sporti modasini zamonaviy dizayn bilan uyg'unlashtirgan, Norvegiya minimalizmdan va tabiatdan ilhomlangan holda, yigirma yildan ko'proq vaqt oldin Kingsland Equestrian kompaniyasi haqiqiy chavandozning qalbida tug'ilgan. Aksariyat chavandozlarkiyim-kechak brendlari ot sporti va dizaynga e'tibor bermaganlarini payqab, Lin Kingsrod birinchi yuqori sifatli, funktsional va yaxshi mo'ljallangan brendlardan birini yaratishga kirishdi. Yigirma ikki yil o'tgach, Kingsland ot sporti va kundalik kiyim-kechak bo'yicha dunyoda yetakchi hisoblanadi va shu kungacha sifat, funktsiya va dizaynni hamma narsadan ustun qo'yadigan kiyimlarni yaratadi.

Kingsland brendi nafaq chavandozlar uchun balki otlar uchun ham o'zgacha modellarni yaratishdan to'xtamaydi.

Equestrian Stokgolm chavandozlar va ularning otlari uchun eksklyuziv jihozlar va kiyimlarni taklif etadi. Equestrian Stokgolm kompaniyasi 2015 yilda tashkil etilgan.

Stokgolm brendiga e'tibor beradigan bo'lsak, brend nafaqat kiyim va ot balki ranglar tendensiyasini ham ko'rishimiz mumkin. Har yili o'zgarib boradigan trenddagi ranglar asosida o'zning yorqin rangdagi modellarini yaratadi.

Xulosa. Ot sporti kiyimlarini tanlashda, ayniqsa, to'g'ri o'lcham, mos va libos modelini tanlash muhimdir. Bunga nafaqat qulaylik, balki chavandozning salomatligi uchun ham bog'liq. Chavandozlar kiyimi xossalari jihatidan farq qilmaydigan va har qanday sharoitlarga mos keladigan zamonaviy modelda tayyorlangan kiyimlar kerak. Ko'pkari ot sporti kiyimlari sifatida qo'llanilayotgan kiyimlar ham shu maqsadlar uchun ixtisoslashtirilgan. Chavandozga yo'naltirilgan kiyim dizaynini ishlab chiqish va yaratish amalda uning ham, otning ham xavfsizligini oshiradi va tandemining ishlashini yaxshilaydi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI.

1. Northey, G. Equestrian injuries in New Zealand, 1993–2001: knowledge and experience // NZMJ. 2003. V. 116, № 1182. P. 373-381.
2. Musayeva L., Pulatova S. MILLIY OT SPORTI O'YINLARINING BUGUNGI KUNDA JAMIYATDAGI O'RNI //Talqin va tadqiqotlar. – 2023. – T. 1. – №. 19.
3. Sayfullayevna M. L., Usmonovna P. S. Dunyo Va O'rta Osiya Xalqlarining Milliy Ot Sporti O'yinlari Turlari //Miasto Przyszłości. – 2023. – T. 33. – С. 259-262.
4. Мусаева Л. С. Проектирование эргономичной одежды на основе инновационных направлений автоматизированной системы сапр //Вестник науки. – 2022. – Т. 2. – №. 3 (48). – С. 92-98.
5. Мусаев С. С., Самиева Г. О., Мусаева Л. С. Узбекский каракуль и его место на мировом рынке. Uzbek karakul and its place in the world market //Современные инженерные проблемы в производстве товаров народного потребления. – 2019. – Т. 29. – С. 25.
6. Sayfullaevna ML ZAMONAVIY 3D SKANERLASH JIHOZLARINING QO'LLANILISH SOHALARI VA ULARNING SOLISHTIRMA TAHLILI //O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. – 2022. – Т. 1. – Yo'q. 9. – 358-362-betlar.
7. Murodova N. S. TIKOV SANOATIDA ISHLAB CHIQRISHNI REJALATISHNING MATEMATIK MODELI //TA'LIM BAQARORLIGI, IJTIMOIIY-IQTISODIY FAN NAZARIYASI. – 2023. – Т. 1. – Yo'q. 10. – 131-133-betlar.
9. Мусаева Л. С. Процесс создания оптимального образца манекена с помощью оборудования для 3d-сканирования //Вестник науки. – 2022. – Т. 3. – №. 3 (48). – С. 112-118.
10. Мусаева Л. С., Алимова Д. RESEARCH OF THE STRUCTURE OF POLYMER COMPOSITION //Talqin va tadqiqotlar ilmiy-uslubiy jurnali. – 2022. – №. 1. – С. 45-47.